

Paks Város Környezeti állapotértékelése 2021.

Jogszabályi környezet, előzmények

Paks város a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés e.) pontja előírásainak megfelelően elemzi, értékeli a település környezeti állapotát, és erről évente tájékoztatja a lakosságot.

A város környezeti állapotáról 2016. évben a környezetvédelmi program felülvizsgálata során részletes értékelés készült. A 2021. évi értékelést az előző évi értékelés struktúrájának megfelelően készítettük el. Az értékelés elkészítéséhez a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságokat, illetve közszolgáltatókat kerestük meg. Az értékelés ezen megadott értékek alapján történt meg.

Levegőminőség

Légszennyezettség: helyhez kötött légszennyező pontforrások üzemeltetői az illetékes Környezetvédelmi hatóságnak teszik meg bejelentésüket. Légszennyezettségi adatok megtekinthetők a www.kvvm.hu/olm oldalon.

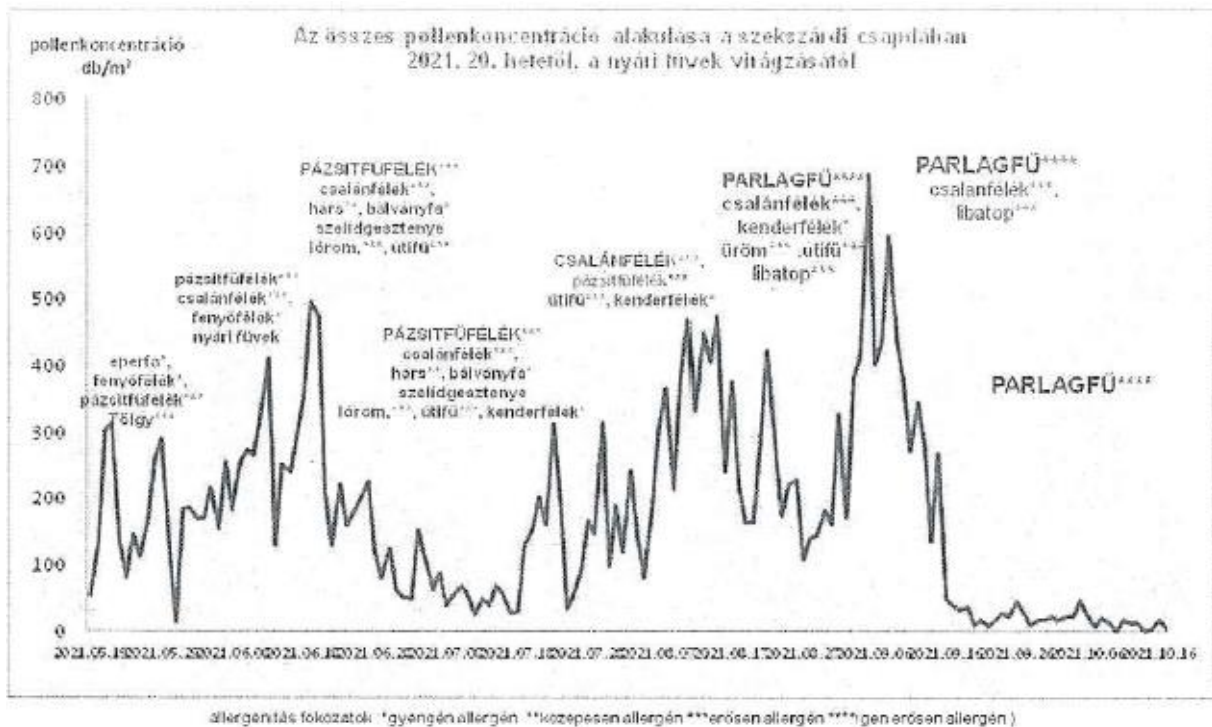
Levegő pollentartalma: mérés Szekszárdon történik, amelynek adatai adaptálhatóak területünkre, a kis földrajzi távolság miatt. A heti polleninformációkat a 2021. évi szezon alatt is a <https://www.kormanyhivatal.hu/hu/tolna> honlapon folyamatosan megjelenteti a Tolna Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztálya.

Az allergiások számára 2014-től elérhetővé vált az internetes pollen napló: <https://www.pollendiary.com> Az itt regisztrálók az allergiás tüneteik megadásával (egyéni pollennaplózásuk eredményeként) később személyes pollen előrejelzéshez juthatnak. A pollennapló jelentős lépést jelent az új generációs betegtájékoztatásban, mivel az információ személyre szabott.

A pollennapló vezetéséhez díjmentesen lehet regisztrálni, a szolgáltatott pollen adatok ingyenesek. A készítők abban a reményben hozták létre ezt a szolgáltatást, hogy a pollenadatok személyre szabott formában még hasznosabb információt szolgáltatassanak az egészségük védelme érdekében.

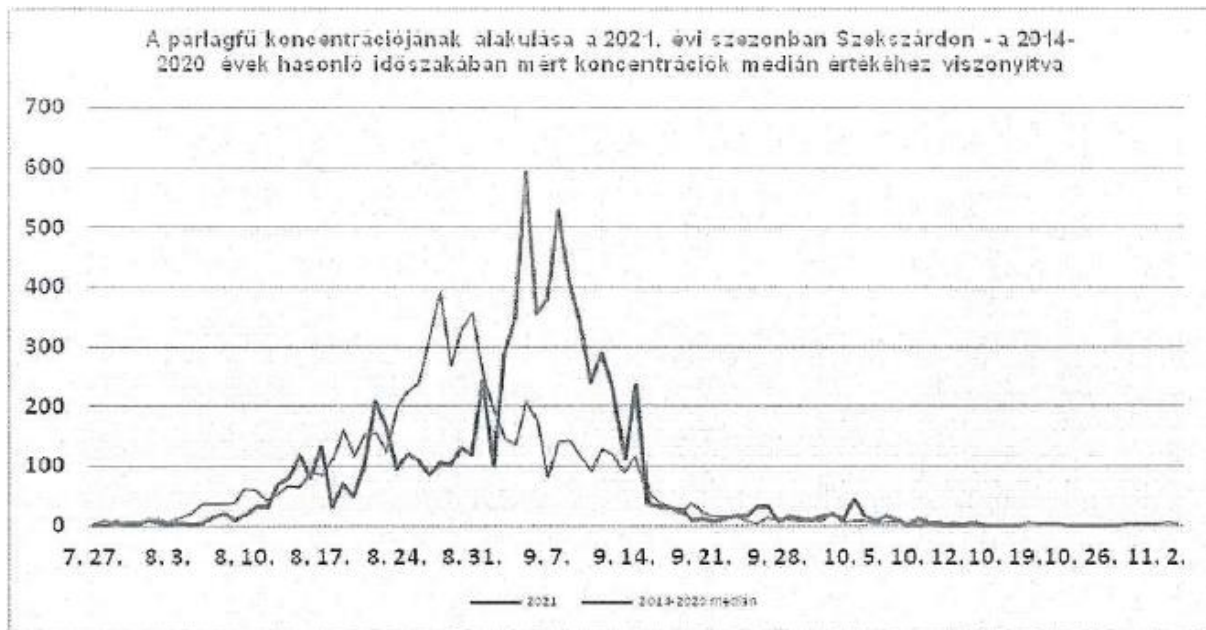
A Pollen Napló tartalma nem helyettesíti a szakorvosi tanácsadást, kezelést.

Az összes pollenkoncentráció alakulását a következő ábra szemlélteti:

A mérési adatok alapján megállapítható, hogy az előző évekhez hasonlóan július végén kezdődött meg a parlagfű virágzása. Kezdetben a sokévi átlagnál kissé alacsonyabb volt a parlagfű pollenjének a mennyisége a levegőben, de a 32-33. héten egy-egy időszakban ugrásszerűen megnövekedett a parlagfű koncentrációja. A 34. heti őszi időjárás alatt mennyisége jelentősen lecsökkent – de még így is allergiát okozó mennyiségben volt a levegőben. Majd a 35. héten extrém magas koncentrációt is mértünk egy-egy napon, és a kis csökkenés mellett ez a nagyon magas parlagfű koncentráció volt a jellemző a 36. héten is. A 37. hét végére lecsökkent az ebben az időszakban jellemző koncentráció szintre, de a 38. hét végi jó időben még egy-egy napra elérte a tüneteket okozó magas koncentrációt. A 39. heti jó időben közepes szinten volt a parlagfű pollen koncentrációja, egy-egy nap még sok éves medián értéket is kissé meghaladta. A 40. héten a napos időszakokban is előfordult emelkedett pollenkoncentráció, de a hűvös esős időben jelentősen visszaesett a parlagfű pollenszórása, és a 41. héten már alacsony szinten is maradt. Az előző években tapasztaltakhoz hasonlóan lassan, időben elhúzódva csökken a parlagfű koncentrációja a levegőben, de egy-egy napon még szokatlanul magasabb értéket is elér, mint korábban.

Ezt a tendenciát mutatja az alábbi ábra:

Az elmúlt 5 év adatai alapján, megállapítható hogy 2021-ben - a szezon végére – az összes parlagfű pollen mennyisége elérte az elmúlt három év magas szintjét. Ugyanakkor tendenciája változott, a legerősebb virágzás ideje az augusztus vége – szeptember eleje közötti időszakra tolódott. Ebben az időszakban egy-egy napon a maximális koncentráció jelentősen meghaladta az elmúlt hét évi medián értéket.

Az érezhető klímaváltozás időjárási viszonyainkban - a csapadék mennyisége, és a napi átlag hőmérséklet alakulása - is jelentkezik, amelyek jelentősen befolyásolják a parlagfű koncentráció alakulását. E mellett meghatározó tényező a parlagfű gyérítése, pollenje koncentrációjának levegőben való jelentős csökkenése érdekében végzett fizikai vagy növényvédelmi eszközökkel végzett irtás, és az egyre több hatósági intézkedés. A parlagfű gyérítésével kapcsolatban a népegészségügynek a szerepe az elmúlt években jelentősen csökkent. Fő feladatunk az aerobiológiai monitor működtetése. Ezen felül kérésre, megkeresésre tájékoztatást adunk civil szervezeteknek, a helyi médiának.

Bár az utóbbi években felmérés nem történt, de egyéb információk alapján érzékelhetően egyre több a légúti allergiában szenvedő ember az augusztusi-szeptemberi időszakban. Ezért minden állampolgárnak egyéni felelőssége is, hogy a környezetében, tulajdonában, kezelésében lévő zöldterületek parlagfű mentesítéséről gondoskodjon. Ezt külön hatósági intézkedések nélkül is szükséges megtenni a jövő nemzedék számára egészséges környezet biztosítása érdekében.

(Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal Paksi Járási Hivatala Népegészségügyi Osztály)

Talajok és vizek

A talajok és vizek védelmével kapcsolatban megállapítható, hogy a földtani, vízföldtani sajátosságokra tekintettel a település ivóvízellátó vízbázisai nem sérülékenyek, a felszín alatti víz állapota szempontjából „fokozottan érzékeny” terület nem jellemző a településen, a jogszabályok szerint a település „érzékeny” besorolású.

Ivóvíz:

Paks város külterületének (Cseresznyés, Csámpa, Dunakömlőd) ivóvíz minősége megfelelő. A hatósági és önellenőrző vizsgálatok előre tervezett ütemben megtörténnek. Az ivóvíz szolgáltató ellenőrzése folyamatosan megtörténik. Paks Város ivóvízellátásának ellenőrzését a 201/2001. Korm. rendelet alapján a Tolna Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztálya végzi. Ivóvízzel kapcsolatos panaszbejelentés osztályunkhoz nem érkezett.

Szennyvíz:

Az új szennyvíztisztító telepen biológiai módszerrel megtisztított kommunális szennyvíz a Dunába, mint befogadóba kerül. A tisztított szennyvíz paramétereinek pontos mérési adataival a MEZŐFÖLDVÍZ Kft. rendelkezik. A kifolyó tisztított szennyvíz hatósági felügyeletét az illetékes Környezetvédelmi Hatóság végzi. Szennyvízzel kapcsolatos lakossági panaszbejelentés 2021. évben nem volt.

(Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal Paksi Járási Hivatala Népegészségügyi Osztály)

Vízminőség

A településen szolgáltatott ivóvíz jellemző minőségi paramétereit összehasonlítva a jogszabályi előírásokkal.

Jellemző / elem	Mérték-egység	Települési érték	Megengedett határérték
Összes keménység	mgCaO/l	164 közepesen kemény	50-350
pH	-	7,74	6,5-9,5
Fajlagos vezetőképesség	µS/cm	556	2.500
KOI ps	mg/l O ₂	0,66	5
Nátrium	mg/l	-	-
Ammónium	mg/l	0,04	0,5
Nitrit	mg/l	0,01	0,5
Nitrát	mg/l	0,8	50
Klorid	mg/l	<6	250
Szulfát	mg/l	<10	250
Vas	µg/l	<20	200
Mangán	µg/l	17	50

Elfolyó szennyvíz jellemző minőségi paramétereit összehasonlítva a jogszabályi előírásokkal:

Vizsgált paraméter	Érték	Kibocsátási határérték
pH	7,47	6-9,5
Ammónia nitrogén (mg/l)	0,11	20
Nitrát nitrogén (mg/l)	25	-
Összes nitrogén (mg/l)	31	55
Összes foszfor (mg/l)	7,6	10
Összes lebegő anyag (mg/l)	<15	35
Összes oldott anyag (mg/l)	458	-
Kémiai oxigénigény (mg/l)	120	125
BOI ₅ (mg/l)	16	25
Szerves oldószer extrakt (mg/l)	<2	10

Forrás: Mezőföldvíz Kft.

Zaj- és rezgésterhelés

Paks város zaj- és rezgéshelyzetét meghatározó domináns forrás a közúti közlekedés. A közúti közlekedésből eredő zajszint és rezgés mértéke nem csak a városon áthaladó országos közutak nyomvonalai mentén magas szintű, hanem a város összegyűjtő-összekötő útjai mentén is. A megépült M6-os autópálya csak részben javított a város zajhelyzetén, egyes területeken a forgalom növekedése a zajterhelés növekedését eredményezte. Kedvező továbbá, hogy az újonnan létesült üzemi létesítmények, illetve vállalkozások úgy kezdik meg a működésüket, illetve akkor kapnak telepengedélyt, ha igazolják a megengedett határérték teljesülését

Hulladékgazdálkodás

A VERTIKÁL Közszolgáltató Nonprofit Zrt. (8154 Polgárdi, Szabadság u. 26. KÜJ: 103175834, KSH azonosító: 24662837-3811-573-07) – továbbiakban: Zrt. – főtevékenysége a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás, beleértve a hulladékok gyűjtése, szállítása, hasznosítása, továbbá hulladékudvarok, az adonyi, a cikói, oroszlányi, paksi, polgárdi, a sárbogárdi regionális hulladékkezelő telepek, valamint az esztergomi átrakó állomás – szakképesítésű munkavállalókkal és megfelelő minőségű eszközparkkal történő – üzemeltetése.

A Zrt. és a teljesítési segédként bevont partnerei, a szolgáltatás biztonságos ellátásához, megfelelő képzettségű szakemberekkel és megfelelő műszaki színvonalú eszközparkkal rendelkezik.

Mindezek által 2021. évben 190 településen végzett hulladékgyűjtési-szállítási közszolgáltatást, ami közel 240 000 ingatlant, ezáltal több mint 560 000 fő lakosságot érintett.

A Zrt. a Paks 0299/5 hrsz.-ú ingatlanon található nem veszélyes hulladéklerakó és kezelőközpont üzemeltetését, a 2020. március 24-én kelt közszolgáltatási szerződés alapján, 2020. április 01-jétől látja el.

Paks településén történő közszolgáltatás ellátása:

A Zrt., Paks település közigazgatási területén keletkező, természetes és nem természetes személy ingatlanhasználóktól származó közszolgáltatás körébe tartozó valamennyi hulladék átvételét, gyűjtését, elszállítását és engedélyeknek megfelelő kezelését végzi.

A Zrt. térítésmentesen biztosítja, a háztartásonként szelektív hulladékgyűjtést. Havonta, körzetenként eltérő mennyiségben egy-kettő, illetve három alkalommal lehetősége van a lakosoknak, az újra hasznosítható, illetve a komposztálható hulladék elszállíttatására is előre meghirdetett szállítási napokon.

A házhoz menő lomtalanítás körébe tartozó lomhulladékot a Zrt. évente egy alkalommal szállítja el a lomtalanítást igénylő ingatlanhasználó előzetes igénybejelentése alapján, közösen egyeztetett időpontban.

A Zrt. biztosítja továbbá az üveg hulladék elkülönített gyűjtését, hulladékgyűjtő szigeten, illetve üveghulladék gyűjtőponton történő elhelyezéssel.

A Zrt. a szállítási naptárakat minden év IV. negyedéves számlával február hónapban juttatja el a lakossághoz részére, valamint az a Zrt. által üzemeltetett honlapon is megtalálható.

A lakosság számára biztosított, a szállítási naptárakban feltüntetett időpontokon kívül, a Paks 0299/5 hrsz.-ú ingatlanon lévő hulladékgyűjtő udvarba történő beszállítás, mely hétköznaponként 7.30-16- óráig, míg szombaton 8-12 óráig biztosított. A lakosság ez esetben szintén térítésmentesen adhat le, lakossági mennyiségben zöld hulladékot, háztartásonként 1 tonna inert és 300 kg lom hulladékot, valamint elektronikai hulladékot egyszeri beszállításra 100 kg-ot, továbbá a háztartásokban keletkező veszélyes hulladékot.

A Paks 0299/5 hrsz.-ú ingatlanon lévő nem veszélyes hulladéklerakó és kezelőközpontokhoz kapcsolódó tevékenység:

A Zrt. a Tolna Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály által kiadott a TOG/81/00817-10/2021 ügysz. és TOG/81/00193-7/2021 ügysz. határozatokkal módosított és a TOG/8100191-35/2020 ikt. sz. határozattal kiegészített TOG/81/00191-34/2020. ikt. sz. egységes környezethasználati engedély alapján üzemelteti a Paks 0299/5 hrsz.-ú ingatlanon lévő nem veszélyes hulladéklerakó és kezelőközpont.

A Zrt., a tárgyi telephelyen, a 2021-es évben az alábbi tevékenységet folytatta:

1. Nem veszélyes hulladékok előkezelése és lerakással történő ártalmatlanítása;
2. Nem veszélyes hulladékok lerakással történő ártalmatlanítása;
3. Szelektíven gyűjtött nem veszélyes hulladékok gyűjtése és válogatóműben történő előkezelése;
4. Nem veszélyes hulladékok komposztálással hasznosítása;
5. Nem veszélyes és veszélyes hulladékok hulladékudvarban gyűjtése;
6. Nem veszélyes hulladékok technológiai céllal hasznosítása (inert hulladékok);
7. Biológiaiilag bontható nem veszélyes hulladékok hasznosítása

A Zrt., a tárgyi telephelyen előállított komposztra vonatkozó, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Növény Talaj- és Agrárkörnyezet-védelmi Igazgatóság által kiadott Vertikál Paks Komposzt elnevezésű forgalomba hozatali és felhasználási engedéllyel, míg az inert hulladékok kezeléséből adódóan az ÉMI Építésügyi Minőségellenőrző Innovációs

Nonprofit Kft. által kiadott FC-A111X-24395-2022/B és FC-A111X-24395-2022/A projektszámú típusvizsgálati bizonyítványokkal rendelkezik.

A telephelyen folytatott egyéb tevékenység:

A Zrt. tevékenységének környezeti elemekre gyakorolt hatását, a területen lévő - a Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Hatósági Osztálya által kiadott 35700/814-2/2021 ált. sz. vízjogi üzemeltetési engedély alapján – 4 db monitoring kút féléves vizsgálatával kontrolálja.

A telephelyen a karbantartás folyamatos (pl.: röpszemét szedés 49 alkalommal, kaszálás átlagosan havi szinten –április-október között), rágsálóírtás 2021.04.08-án és 2021.10.28-án, kerékmosó takarítása 7 alkalommal, csapadékvíz elvezető övarkok takarítása évi 8 alkalommal, a hídmérleg tisztítása/karbantartása 4 alkalommal történt meg. Továbbá a gépek – eszközök karbantartása napi szintű.

A telephelyen – 2021-ben, a megfelelő engedélyek beszerzését követően – kialakításra került 1 db 9m³-es gázolajtartállyal szerelt konténeres és egy CNG üzemanyag töltőállomás is, mely megkönnyíti a napi közszolgáltatási tevékenység elvégzését. A CNG üzemű járművek jelentős mértékben hozzájárulnak Paks Város levegőtisztaságának megóvásához.

A területen a Zrt. megépítette a csapadékvíz elvezető rendszert és aszfalt burkolattal látta el. A korábban nyitott tárolóra ajtókat helyezett fel.

A hulladékkezelés korszerűsítéséhez üzembe állított egy nagyteljesítményű DW3060 típusú aprítógépet és egy SM620 típusú dobrostát, valamint egy új JCB 542 70 AGRI+ típusú kitológémes rakodógépet.

A Zrt. megemelete, a telephelyre kihelyezett, építési törmelék szállítására alkalmas konténerek számát és bővítette a rendelhető konténerek típusait, ezáltal a lakosság részére teljesebb szolgáltatást nyújtva.

A meghibásodott csurgalékvíz átemelő szivattyú helyett egy megbízhatóbb, nagyobb teljesítményű szivattyút telepített.

Rendszeresen szervizeli a telepen üzemelő fix. és mobil eszközöket, ezáltal biztosítva a folyamatos szolgáltatást.

Munkavállalóit, a magasabb színvonalú munkavégzés érdekében, rendszeres szakmai továbbképzésre küldi.

A biztonságot szem előtt tartva, a területen kamerarendszer üzemel.

A 2021-es év során a hulladéklerakón havária esemény nem történt, rendkívüli eseményként 2 alkalommal fennálló áramszünet említhető.

A telephelyen fogadott, kezelt és ártalmatlanított hulladékok mennyisége:

- A 2021.01.01-2020.12.31 időszakban a telephelyen átvett hulladékok mennyisége 22 097 259 kg
A Zrt., a lakossági veszélyes hulladékgyűjtő udvarban, 2895 kg veszélyes hulladékot vett át (többnyire fénycső, használt motorolaj, festékek).
- a 2021.01.01.-2020.12.31 időszakban a telephelyen hasznosított hulladékok (komposztálás + technológiai célú felhasználás) mennyisége 8 174 060 kg
Ezen időszak alatt a Zrt., 2 211 920 kg zöldhulladékot vett át, melyből 1 920 000 kg komposztálásra került.
- a 2021.01.01-2020.12.31 időszakban hasznosításra átadott hulladékok mennyisége 4 261 740 kg- (ebből a kommunális hulladékokból kinyert éghető frakció mennyisége 1 807 200 kg), míg
- a 2021.01.01-2020.12.31 időszakban a telephelyen lerakott hulladékok mennyisége 2 034 700 kg volt.

A Zrt., az üzemeltetés átvételét követően engedélyt szerzett a települési szilárd hulladék mechanikai-biológiai kezelésére (továbbiakban MBH kezelés), mely technológiának köszönhetően kizárólag stabilizált hulladék kerül lerakásra.

A fentiekre tekintettel, a lerakásra kerülő frakció aránya is minimálisra, közel 30%-ra csökkenthető.

Az MBH kezelés során a 2021. évben közel 1 856 446 kg éghető hulladék került kinyerésre és nagy része energetikai hasznosítás céljából átadásra, mely szintén csökkentette a lerakásra kerülő mennyiséget. A korábbi hulladékkezelési technológia során ez az energetikai hasznosításra alkalmas hulladékfrakció is lerakásra került.

Forrás: VERTIKÁL Nonprofit Zrt.